

Vanhusneuvosto ja vammaisneuvosto

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta

Tämä on Helsingin vanhusneuvoston ja vammaisneuvoston hyväksymän asiakirjan sähköinen versio.

Asia: Vanhusneuvoston ja vammaisneuvoston kannanotto terveydenhuollon tasasuuruisten asiakasmaksujen korotuksiin

Vanhus- ja vammaisneuvostojen työvaliokunnat esittävät huolensa asiakasmaksujen korotuksista Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunnan 1/16.1.2024 [päättösesityksen](#) mukaisesti, jossa tasasuuruiset asiakasmaksut nostetaan asiakasmaksulain ja -asetuksen mahdollistamiin enimmäismääriin ja nyt maksuttomasta toimintaterapiasta esitetään perittäväksi käyntiperusteinen maksu 1.3.2024 alkaen. Sotepe-muutosohjelmaan sisältyvien poliklinikka- ja sarjahoitomaksujen korotuksen odotettu vuositulon lisäys olisi noin 800 000 euroa, mikä on häviävän pieni osuus koko 30 miljoonan alijäämästä.

Sarjahoidon maksut kattavat aiemmin maksuttoman toimintaterapian lisäksi lukuisia sarjahoitoina annettujen terapioiden, kuten fysioterapian, ravitsemusterapian ja puheterapian maksuja. Sarjahoitoina annettavia terapioiden tarvitsevat toimintakyvyn heikkenemisen estämiseksi Helsingissä usein pienituloiset vammaiset, pitkäaikaissairaat ja ikääntyneet henkilöt.

Asiakasmaksujen nosto enimmäismääriin estää monelta palvelujen käytön. Jotta vältetään tästä aiheutuva terveydentilan huonontuminen ja asiakkaiden päätyminen raskaampien palveluiden käyttäjiksi, vanhus- ja vammaisneuvosto esittävät asiakasmaksulain 11§ käyttöönottoa sekä tarvittaessa maksujen huojentamista ja perimättä jättämistä sen sijaan, että vähävaraiset, paljon terapioiden tarvitsevat joutuisivat hakemaan Kelalta vaikeasti saatavaa toimeentulotukea perusterveyden ylläpitämiseksi. Pienituloisille vanhuksille, vammaisille ja pitkäaikaissairaille vähäisetkin korotukset saattavat olla todellinen este oikea-aikaiseen hoitoon hakeutumiselle, mikä johtaa muun muassa päivystyskäynteihin. Toimintaterapiasta ohjataan myös jatkohoitoon tai muiden tukitoimien piiriin. On tärkeää, että palvelu säilyy maksuttomana ja siten osaltaan estää terveydellisten ja sosiaalisten tilanteiden pahenemista.

Toimintaterapiamaksujen korotusten tuotto (vajaa 60 000 €) kaupungille on säästötavoitteisiin ja asiakasmaksuista aiheutuviin mahdollisiin haittoihin nähden olematon. Toimintaterapian tavoitteena on sopeuttaa arjessa selviytymisessä lapsia, nuoria, aikuisia ja ikäihmisiä. Maksujen korotukset kohdentuvat myös vammaisiin lapsiin, nuoriin ja aikuisiin, sillä vammaispalveluissa ei ole tarjolla omaa toimintaterapiaa. Kaikkien maksujen osalta ei ole pystytty esittämään taloudellisia vaikutuksia. Toimintaterapialla ehkäistään mm. lonkkamurtumia.

Helsingin Kasvun paikka -Helsingin kaupunkistrategia 2021–2025 on linjannut, että Helsinki sitoutuu edistämään yhdenvertaisuutta, tasa-arvoa ja ihmisoikeuksia kaikessa toiminnassaan. Nyt esillä olevat tasasuuruisten asiakasmaksujen korotukset lisäävät hyvätuloisten ja pienituloisten kaupunkilaisten eriarvoista kohtelua. Vanhusneuvosto ja vammaisneuvosto eivät voi hyväksyä päätöstä, ottaen huomioon kuinka vähäinen säästö budjettiin nähden on suhteessa siihen, mitä inhimillistä ja terveydellistä haittaa päätöksestä aiheutuu.

Vanhusneuvoston puolesta

Vammaisneuvoston puolesta

Auni-Marja Vilavaara
puheenjohtaja

Sirpa Puhakka
puheenjohtaja
